

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

The Relationship Between Superleadership of School Administrators and Effectiveness of Schools Under The Office of Phatthalung Primary Education Service Area 1

บุรฉกร ทับชุม (Buraskon Tabchum)* ดร.สุนทรี วรรณไพเราะ (Dr.Suntaree Wannapiro)**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 278 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .747^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The objective of study was to study the relationship between super leadership of school administrators and the effectiveness of school under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of the 278 teachers in Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1, academic year 2018. They were drawn for sample size by Krejcie and Morgan's technique. The stratified random sampling was used by school size and simple random sampling by drawing lots. The research instrument was a set of 5 rating-scale questionnaires. The data was analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Product Correlation Coefficient. The results found that the relationship between super leadership of school administrators and the effectiveness of school under Phatthalung Primary Educational Service Area Office 1 had a positive correlation at a high level ($r = .747^{**}$) with the statistical significance at .01 level.

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ประสิทธิภาพ

Keywords: Superleadership, Effectiveness

* นิสิต หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

** อาจารย์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกรอบกฎหมาย แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติ โดยการให้สิทธิและโอกาสของคนไทย ต่อโอกาสในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสิทธิ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันซึ่งสิ่งที่ประชาชนได้รับตามมาก็คือการรับการศึกษาที่ส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม เพื่อสามารถอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจในการบริหารงาน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยการควบคุม ดูแล และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการบริหารงาน ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ ให้มีความลงตัวและสมบูรณ์มากที่สุด ผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์ และศิลป์ในการบริหารงาน เพื่อการกระจายอำนาจให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (เนตร์พัฒนา, 2552) ซึ่งความเป็นผู้นำเป็นกระบวนการเรียนรู้ อาศัยความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อต่อยอดในการพัฒนาองค์กร ทั้งในทางด้านรูปธรรมและทางด้านนาม(ชัยวัฒน์, 2557)

จากคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาคุณภาพทางการศึกษายังไม่เป็นที่พอใจของสังคมเด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สทศ.จัดการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ประจำปีการศึกษา 2559 ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ยังมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งผลการทดสอบพบว่า มาตรฐานความสามารถยังได้คะแนนต่ำในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การใช้วิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์อย่างไรก็ตามพบว่า ยังมีปัญหาในโรงเรียนบางส่วนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 กล่าวคือ การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-Net) โรงเรียนหลายแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มีผลการสอบที่มีคะแนนต่ำตามลำดับวิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา แต่ภาพรวมทั้งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 52.79 ปรากฏการณ์ดังกล่าวจะมีสาเหตุมาจากบุคลากรครู ในโรงเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมได้แก้ปัญหาด้วยตนเองในการพิจารณาว่าโรงเรียนใดมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น มักจะพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแนวคิดทั่วไปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะโดยหลักการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนต้องพิจารณาให้ครอบคลุมตัวแปรบรรทัดฐานหรือตัวบ่งชี้หลายประการ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง ตามแนวคิดของ แนวคิดมอทท์ (Mott, 1972 อ้างอิงใน อนงค์, 2557) ตามโรงเรียนมีประสิทธิผลหรือไม่นั้นพิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ 4 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ประการที่สองความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ประการที่สามความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และประการที่ 4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ภาวะผู้นำจึงมีอิทธิพลต่อการนำในทิศทาง การชักชวนผู้อื่น การกระทำและความคิด ให้มายอมรับเป้าหมายที่กำหนดไว้ของกลุ่ม คลาด และแคมป์เบลล์ (Clak and Campbell, 1993 อ้างอิงใน สุนทร, 2560) ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะให้บุคคลอื่นในองค์กรทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยการนำ โยบาย ไปปฏิบัติ การแก้ปัญหาภายในองค์กร และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารในการบริหารงานใน โรงเรียน ซึ่งในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเป็นผู้นำที่แท้จริงต้องมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาในสถานศึกษา อาทิเช่น ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อประสิทธิผลในการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนรู้ การวิจัย การติดต่อการสอน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะความเป็นผู้นำที่จะต้องผสมผสาน ปรับทัศนคติ โน้มน้าวผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานให้สอดคล้องกับ

ความคิดของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องต้องจับบทบาทภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจถึงปรัชญา เป้าหมาย ทิศทางของสถานศึกษา และความสนใจของผู้บริหาร เพื่อใช้ในการดำเนินการในการจัดรูปการ พัฒนา และจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ขณะเดียวกันต้องเอาใจใส่และให้ความสนใจผู้ใต้บังคับบัญชากับความคิด และความต้องการเป็น รายบุคคล จึงถือได้ว่าเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล (สุนทร, 2560)

การมุ่งผลสัมฤทธิ์งานและมุ่งผลสัมฤทธิ์คน มิใช่ว่าตนเองมีภาวะผู้นำขององค์กร ดังเช่นในอดีตที่ผ่านมาให้ ความสำคัญกับบทบาทและคุณลักษณะของผู้นำเป็นหลัก แต่ต้องเป็นผู้กระตุ้นผู้ตามให้เป็นผู้นำด้วย เช่นสิ่งสำคัญคือ จะต้องสร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำ (Leader) ตามแบบฉบับแห่งผู้นำ ด้วยการสร้างผู้นำเหนือผู้นำ (Super Leadership Constructed) ที่สามารถเป็นผู้นำให้ผู้อื่นตามแบบอย่างซึ่งเป็นภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่เป็นคนนำให้ผู้อื่นมีความเป็นผู้นำ ด้วยตนเอง แมนซ์ และซิมส์ (Manz & Sims, 1989) และสิ่งสำคัญจะต้องมีภาวะผู้นำในตนเอง (Self-Leadership) ที่ เรียกว่า “การฝึกให้ลูกน้องเก่ง” ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดตามแนวคิดลูเนนเบิร์ก และออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ormstein, 1996 อ้างอิงใน รังสิวุฒิ, 2556) โดยกระบวนการภาวะผู้นำเหนือผู้นำในการบริหารงาน ประกอบด้วย 7 ด้าน การให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมาย ด้วยตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิ ทางสร้างสรรค์ สนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยสร้างทีมงาน การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำ ตนเอง เชื่อว่าการบริหารงานตามแนวคิดผู้นำเหนือผู้นำมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษาสามารถส่งผลให้งาน บรรลุวัตถุประสงค์และงานมีประสิทธิภาพที่ดีตามมา

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1 เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำและระดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำและพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

วิธีการวิจัย

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) ตามหลักแนวคิดของแมนซ์ และซิมส์ (Manz and Sims, 1991 อ้างอิงใน ณรงค์ศักดิ์, 2559) จำนวน 43 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 การให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	จำนวน 7 ข้อ
ด้านที่ 2 การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	จำนวน 7 ข้อ
ด้านที่ 3 การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 4 การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 5 การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยให้รางวัลและคำหนิทางสร้างสรรค์	จำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 6 สนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยสร้างทีมงาน	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 7 การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้แนวคิด (Mott, 1972) จำนวน 19 ข้อ ดังนี้	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	จำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	จำนวน 6 ข้อ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดดังนี้

1. แบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาชั้นคว่ำอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ โครงสร้างคำถาม การใช้ภาษา และความคลอบคลุมในเนื้อหาสาระแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) มีค่า I.O.C. ของแบบสอบถามฉบับนี้ 0.91
3. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของคะแนนรายข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น โดยใช้ค่าเฉลี่ย(Mean) แล้วนำเอาค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามซึ่งชนิดเลือกตอบ(Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายข้อใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ(Percentage)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณ (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 อยู่ในระดับใด แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายข้อ รายด้านและความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน	ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.01 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ ประมาณ (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับจากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานพทลุง เขต 1 มีลักษณะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายข้อรายด้านและความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับ (บุญชม, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.01 – 1.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ข้อมูลที่ได้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation-Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำมาเอาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตาม (ชูศรี วงศ์รัตน, 2553) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ มีดังนี้

1. การใช้เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC : Index of Congruence) มีค่า I.O.C. ของแบบสอบถามฉบับนี้ 0.91

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับละรายด้านด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างอิงใน พิสน, 2549) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าความถี่ (Frequency)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	53	19.06
หญิง	225	80.94
รวม	278	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	35	12.59
5 – 10 ปี	40	14.39
มากกว่า 10 ปี	203	73.02
รวม	278	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	83	29.86
ขนาดกลาง	158	56.83
ขนาดใหญ่	37	13.31
รวม	278	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.06 เพศหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 80.94 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.59 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 73.02 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 29.86 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 56.83 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.31

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 278		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	การให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.565	0.5098	มากที่สุด
2	การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.4949	0.5208	มาก
3	การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.4598	0.5646	มาก
4	การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก	4.4245	0.5755	มาก
5	การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและ ตำหนิต่างสร้างสรรค์	4.4791	0.5471	มาก
6	การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำในตนเองโดยสร้างทีมงาน	4.5204	0.5247	มาก
7	การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.5719	0.4902	มากที่สุด
รวม		4.4994	0.4819	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4994$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.5719$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้าง รูปแบบความคิดทางบวก ($\bar{X} = 4.4245$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 278		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.5090	0.5089	มาก
2	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.3288	0.6061	มาก
3	ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.4478	0.5216	มาก
4	ด้านความสามารถการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.5570	0.5363	มากที่สุด
รวม		4.4638	0.4766	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4638$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.5090$) สูงที่สุด และด้านความสามารถการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.5570$) น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมจำแนกตามรายด้าน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				ภาพรวม
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	
X ₁	.501**	.458**	.542**	.784**	.669**
X ₂	.501**	.464**	.483**	.774**	.654**
X ₃	.522**	.452**	.500**	.747**	.649**
X ₄	.518**	.456**	.534**	.799**	.679**
X ₅	.522**	.493**	.514**	.754**	.669**
X ₆	.562**	.518**	.571**	.827**	.725**
X ₇	.567**	.499**	.552**	.780**	.699**
ภาพรวม	.581**	.527**	.582**	.862**	.747**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงานกับด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .827 และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรสร้างเป้าหมายด้วยตนเองกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .452

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง และด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะ

ผู้นำในตนเอง โดยสร้างคณะทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ กนกกรักษ์ (2557) ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสตรีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำในตนเองโดยสร้างทีมงานส่งผลต่อด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารให้คำปรึกษา แนวคิดนำทางแก้ไขเพื่อปรับปรุง เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และสามารถนำเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรเป็นผู้นำเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย สร้างกระบวนการเรียนรู้และความเข้าใจ เตรียมรับกับความเปลี่ยนแปลงเปิดโอกาสให้ทีมงานและมีอำนาจในการตัดสินใจ จนสามารถลดความขัดแย้งของครูภายในสถานศึกษา และครูปฏิบัติตนโดยยึดประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญส่งผลที่ดีต่อการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ และสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ในสถานศึกษาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรรณดี (2559 : 37) กล่าวว่า ผู้บริหารมีการสร้างทีมงานและมีการปรึกษาหารือระหว่างผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างสมาชิกในทีมงานยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลายมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทีม และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา (2559 : 35) กล่าวว่า การสร้างคณะทำงานนั้นต้องสร้างทีมงานและมีการปรึกษาหารือระหว่างผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในทีมงานยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และหลากหลายมีแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทีมงานได้เป็นอย่างดี และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยเฉพาะด้านการกระตุ้นการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองส่งผลต่อด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างรูปแบบความคิดทาบวกในการทำงาน การพูดในการแก้ปัญหาเชิงบวก การใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา สามารถวินิจฉัยและแก้ปัญหาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ โดยเฉพาะด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเองที่ส่งผลต่อด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้บุคลากรแสดงความเชื่อมั่นต่อศักยภาพของตนเอง มีการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความตระหนักต่อเป้าหมายสถานศึกษา และให้กำลังใจเพื่อปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สามารถส่งผลต่อนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อผลสำเร็จทางการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง สอดคล้องกับแนวคิดของ โยฮัน (2560 : 33) กล่าวว่า การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเองนั้น ผู้บริหารสนับสนุน และคล้อยให้บุคลากรเพิ่มความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของตนเองและหน่วยงาน และก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงาน

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุนทรี วรรณไพเราะ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ ด้วยความเอาใจใส่ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบคุณ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ อาจารย์ ดร.ศิลป์ชัย สุวรรณมณี พ.ต.อ.ดร.ปรมะ สุวรรณโน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือ ให้ถูกต้องสมบูรณ์รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการ จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กนกกรักษ์ สุวรรณ . ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1[วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา; 2557.

ชัยวัฒน์ ชยางกูร. ผู้นำหลายมิติ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง; 2557.

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. ภาวะผู้นำร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน; 2557.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์; 2553.

ณรงค์ศักดิ์ ะโร. การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี[งานวิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา; 2559.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.

โยฮัน ปะดอ. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3[การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ; 2560.

รังสิวุฒิ ปาโสม. การบริหารความขัดแย้งกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภองครักษ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก[วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2556.

วรรณดี ชายสมุทร. การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด[วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี; 2559.

สุนทร โคตรบรรเทา. ภาวะผู้นำในองค์กรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน; 2560.

สุกัญญา สุวรรณดี. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเข็งเทรา เขต 1[วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา; 2559.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สถิติศึกษามัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; 2555.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545- 2559). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ; 2553.

อนงค์ อัจจงทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2[วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา].
ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์; 2557.

Beat, J. and Kahn, J. V. Research in Education. Boston : Allyn and Bacon; 1993.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. V. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," Education and
Psychological Measurement. 30(3), 607 – 608; 1970.

Likert, R. The Human Organization : Its Management and Value. New York : McGraw-Hill; 1964.

Manz, J. M. and Sims, P. V. "Superleadership : Beyond the Myth of Heroic Leadership". Organ. Dynamics.
19, 18-35; 1991.

Mott, P. E. The Characteristic of Effective Organization. New York : Mcmillan; 1972.